

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-209S

СИЛАБУС SYLLABUS	ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ PROBLEMS OF REGIONAL HISTORY	
	Шифр за ОП Code in Degree Programme	БК 7.2
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	01	Освіта/Педагогіка Education / Pedagogy
Спеціальність Field of Study	014.03	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)
Освітня програма Degree Programme	Середня освіта (Історія)	
	Secondary education (History)	

м. Рівне – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Проблеми регіональної історії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Рівне. НУВГП. 2023. 14 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27491>

Розробник силабусу: *Прищеп Олена Петрівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 4 від “ 29” листопада 2023 р.

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П., д.п.н, професор.*

Керівник (гарант) освітньої програми «Середня освіта (Історія)»
*Прищеп О.П., д.і.н., доцент, професор кафедри суспільних
дисциплін НУВГП.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 7 від 27 грудня 2023 р.

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ««ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ »»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Середня освіта (Історія)</i>
Спеціальність	<i>014.03 Середня освіта (Історія)</i>
Рік навчання, семестр	<i>3 5</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>14 годин</i>
Практичні заняття:	<i>18 годин, 10 години</i>
Самостійна робота	<i>58 годин, 80 годин</i>
Курсова робота:	
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ	
Лектор	<i>Прищеп Олена Петрівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільних</i>

дисциплін.

Вікіситет

URL: <https:// Прищепя Олена Петрівна>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-9452-2146>

Канали комунікації

o.p.pryshchepa@nuwm.edu.ua
Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність навчальної дисципліни «Проблеми регіональної історії» полягає в тому, що цей курс дозволяє здобувачам вищої освіти скласти загальне бачення про регіональну специфіку українських етнічних земель та явище регіоналізму як один із найхарактерніших факторів в історії України. Засвоєння цього курсу сприятиме формуванню здатності майбутніх фахівців доносити навчальний матеріал на уроках історії в середній школі у різних формах, зокрема, з урахуванням додаткових можливостей вивчення минулого України у «горизонтальному» вимірі – як «країни регіонів».

Метою вивчення навчальної дисципліни є уведення у вузівський дидактичний процес узагальненої системи знань про регіони, регіоналізм та регіональну політику у внутрішньодержавному українському вимірі; дослідження територіальної організації регіонів на всіх історичних етапах розвитку; осмислення регіональної проблематики українських земель на матеріалах «довгого українського XIX століття».

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення цього освітнього компонента є засвоєння таких навчальних дисциплін: ОК24 Давня і середньовічна історія України; ОК25 Історія України другої половини XVI – XVIII ст.; ОК26 Історія України XIX ст.

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК14. Знання та усвідомлення закономірностей соціокультурного розвитку людства як певного етапу в його історії, що відображає певний рівень потреб, здібностей, знань, навичок та інтересів людини, спосіб виробництва, устрій політичних та суспільних відносин, рівень духовного розвитку та відтворення; розуміння причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на процеси та явища історії та суспільства.

ЗК16. Знання та розуміння найактуальніших методів наукового пізнання і обґрунтованого підходу до вирішення складних питань в організації наукових досліджень.

ФК4. Оволодіння знаннями сучасних досліджень в галузі історії.

ФК5. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.

ФК7. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.

ФК12. Здатність навчати учнів державною мовою, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння та навички засобами навчального предмету.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН13. Вміти аналізувати закономірності розвитку культурних процесів та явищ в історії України.

ПРН16. Вміти використовувати регіонально-краєзнавчу складову історії для активізації пізнавальної діяльності учнів, розуміти й популяризувати історико-культурну спадщину України та світу.

ПРН17. Цінувати різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керуватися в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Історико-географічне районування України: територіальні структури.

Тема 1. Регіоналістика в системі історичних наук.

Співвідношення між рівнями історичного пізнання: історичне краєзнавство – історична регіоналістика – історія України. Об'єктно-предметна сфера історичної регіоналістики. Понятійний апарат. Критерії поділу на історико-географічні регіони. Методологія історико-регіональних досліджень. Коло джерел. Узагальнена схема регіоналізації України.

(ПРН13; ПРН16)

Тема 2. Галичина, Буковина, Закарпаття в координатах західноукраїнських земель.

Географічні характеристики західноукраїнських земель. Придатність територій до господарської діяльності місцевого населення. Культурно-етнічні регіони: Опілля, Покуття, Перемишльщина, Надсяння (у межах Галичини); Бойківщина, Лемківщина (у межах Закарпаття); Гуцульщина (у межах Закарпаття і Буковини). Сучасна приналежність українських етнічних територій (Україна, Польща, Румунія, Молдова, Румунія).

(ПРН13; ПРН16)

Тема 3. Правобережна і Лівобережна Україна та Слобожанщина як історико-географічні регіони.

Географічні характеристики Правобережної, Лівобережної і Слобідської України. Базис економічного потенціалу. Регіональні складові Правобережної України: Волинь, Поділля, Київщина та специфіка формування їх територій і перебігу історичного розвитку. Лівобережна Україна: Чернігівщина і Полтавщина. Слобідська Україна як невід’ємна частина земель українського козацтва.
(ПРН13; ПРН 6).

Тема 4. Південна Україна: Запоріжжя, Донеччина, Крим.

Підходи до географічного окреслення території Південної України. Особливості ландшафту та земельних ресурсів Південної України. Запоріжжя як історичний та етнокультурний регіон. Донеччина (Донецький край, Донбас) як географічна складова Великого Запоріжжя. Крим: гірський і рівнинний (степовий). Специфіка історичного розвитку Криму як перехрестя цивілізацій.
(ПРН13; ПРН16; ПРН17)

Змістовий модуль 2. Проблеми регіональної історії (на матеріалах «довгого українського ХІХ століття»).

Тема 5. Українські землі у складі Австро-Угорської та Російської імперій: відмінності етнодемографічних, соціально-економічних і релігійних процесів.

Адміністративно-територіальне підпорядкування українських етнічних земель у складі Австро-Угорської та Російської імперій. Етнічні, соціальні, релігійні характеристики їх населення та прояви регіональної специфіки. Реформи Габсбургів у дусі освіченого абсолютизму та курс політики абсолютизму в імперії Романових: порівняльний аспект. Особливості економічного потенціалу і модернізаційних процесів у півдавстрійській Україні і українських губерніях імперії Романових.
(ПРН13; ПРН 16)

Тема 6. Регіональні особливості урбанізаційних процесів у півдавстрійській та підросійській Україні.

Головні проблеми досліджень українських міст модерної доби. Відмінності у характері і темпах розвитку міст півдавстрійської України та підросійської України. Міста як торговельні, адміністративні, культурні центри та осередки промисловості. Творення модерного українського міста. Діяльність органів міського самоврядування. Багатоетнічність. Зростання насилля в містах.
(ПРН13; ПРН16; ПРН17)

Тема 7. Особливості формування культурно-інтелектуального простору регіонів України (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.)

Специфіка набуття освіти на західноукраїнських землях – Галичині, Буковині, Закарпатті. Ситуація у справі навчання дітей українців рідною мовою. Відмінності у реалізації освітніх реформ у регіонах підросійської України. Русифікація освіти. Українська інтелігенція як нова соціальна верства. Культурні контакти українських інтелектуалів підросійської України і півдавстрійської Галичини як шлях до всеукраїнської єдності.
(ПРН13; ПРН17)

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Регіоналістика в системі історичних наук.	2	-

2.	Галичина, Буковина і Закарпаття в координатах західноукраїнських земель.	2	-
3.	Правобережна і Лівобережна Україна та Слобожанщина як історико-географічні регіони.	2	-
4.	Південна Україна: Запоріжжя, Донеччина, Крим.	2	-
5.	Українські землі у складі Австро-Угорської та Російської імперій: відмінності етнодемографічних, соціально-економічних і релігійних процесів.	2	-
6.	Регіональні особливості урбанізаційних процесів у підавстрійській та підросійській Україні.	2	-
7.	Особливості формування культурно-інтелектуального простору регіонів України (кінець XVIII – початок XX ст.)	2	-
	Разом	14	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Регіоналістика в системі історичних наук.	2	
2.	Галичина, Буковина і Закарпаття в координатах західноукраїнських земель.	2	2
3.	Правобережна і Лівобережна Україна та Слобожанщина як історико-географічні регіони.	2	2
4.	Південна Україна: Запоріжжя, Донеччина, Крим.	2	2
5.	Українські землі у складі Австро-Угорської та Російської імперій: відмінності етнодемографічних, соціально-економічних і релігійних процесів.	2	-
6.	Урбанізаційні процеси у підавстрійській Україні.	2	2
7.	Регіональні особливості творення модерного міста у підросійській Україні	2	2
8.	Формування культурно-інтелектуального простору західноукраїнських земель (кінець XVIII – початок XX ст.)	2	
9.	Культурні практики модерної доби в українських губерніях Російської імперії	2	
	Разом	18	10

Форми та методи навчання

Методи навчання: традиційні: словесний (лекція, співбесіда); наочний (метод ілюстрацій і демонстрацій); методи роботи з історичними джерелами та навчальною літературою (конспектування, тезування, складання реферату); інноваційні: проблемно-пошуковий, навчальна дискусія/дебати, мозковий штурм.

Технології викладання: мультимедійні презентації, аналіз проблемних питань, аналіз конкретних ситуацій (case study).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для підготовки до семінарських занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (до 60 балів поточна складова оцінювання (практичні роботи) та до 40 балів за сумою двох модулів по модульній складовій оцінювання). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних навчальних завдань (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання заліку з даної навчальної дисципліни, здобувачу вищої освіти потрібно набрати більше або рівне 60 балів, за сумою усіх видів навчальних завдань, відповідно до складових оцінювання.

	Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання			
1. Лекційні заняття			
Змістовий модуль 1.			
1.1.1.	Регіоналістика в системі історичних наук.	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю
1.1.2.	Галичина, Буковина, Закарпаття в координатах західноукраїнських земель.	-	
1.1.3.	Правобережна і Лівобережна Україна та Слобожанщина як історико-географічні регіони.	-	
1.1.4.	Південна Україна: Запоріжжя, Донеччина, Крим.	-	
Змістовий модуль 2.			Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання
1.1.5.	Українські землі у складі Австро-Угорської та Російської імперій: відмінності етнодемографічних,	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю

	соціально-економічних і релігійних процесів.		
1.1.6.	Регіональні особливості урбанізаційних процесів у підавстрійській та підросійській Україні.	-	
1.1.7.	Особливості формування культурно-інтелектуального простору регіонів України (кінець XVIII – початок XX ст.)	-	
Усього бали за лекційні заняття		-	
1.2. Семінарські заняття			
1.2.1.	Регіоналістика в системі історичних наук.	6,5	
1.2.2.	Галичина, Буковина і Закарпаття в координатах західноукраїнських земель.	6,5	
1.2.3.	Правобережна і Лівобережна Україна та Слобожанщина як історико-географічні регіони.	6,5	
1.2.4.	Південна Україна: Запоріжжя, Донеччина, Крим.	6,5	
1.2.5.	Українські землі у складі Австро-Угорської та Російської імперій: відмінності етнодемографічних, соціально-економічних і релігійних процесів.	6,5	
1.2.6.	Урбанізаційні процеси у підавстрійській Україні.	6,5	
1.2.7.	Регіональні особливості творення модерного міста у підросійській Україні	6,5	
1.2.8.	Формування культурно-інтелектуального простору західноукраїнських земель (кінець XVIII – початок XX ст.)	6,5	
1.2.9.	Культурні практики модерної доби в українських губерніях Російської імперії	6,5	
Усього бали за семінарські заняття		60	
Усього бали за поточною складовою оцінювання:		60	
2. Модульна складова оцінювання			
2.1.	Модульний контроль №1	20	Комп'ютерне тестування

2.2.	Модульний контроль №2	20	Комп'ютерне тестування
Усього бали за підсумковою складовою оцінювання:		40	
Разом бали за освітню компоненту:		100	

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

* наводиться для усіх модульних контролів

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (Наказ № 358 від 06.07.2020р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>
- Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ №168 від 04.04.2016р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21121/>;
- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (Наказ № 310 від 26.05.2019) – <https://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;
- Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/> – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;
- Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019 р) <http://ep3.nuwm.edu.ua/13934/> – описують порядок оформлення та створення тестів для семестрового поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси;
- Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі <https://ep3.nuwm.edu.ua/19215/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Адміністративно-територіальний устрій України: історія та сучасність / за заг. ред. В. Г. Яцуби. Київ, 2001. 270 с.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика: навч. посібник / відп. ред. В. А. Смолій. Київ: Ін-тут історії України НАН України, 2014. 412 с.
3. Верменич Я. Регіональна історія // Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями / за заг. ред. В. Смолія; НАН України; Ін-тут історії України. Київ: Генеза, 2018. С. 185–220.
4. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. Київ: Ін-тут історії України НАН України, 2003. 516 с.
5. Прищепка Б., Прищепка О. Історичне краєзнавство Волині: навч. посібник. Рівне: ПП ДМ, 2011. 352 с.
6. Стегній О. Г., Чурилов М. М. Регіоналізм в Україні як об'єкт соціологічного дослідження. Київ, 1998. 188 с.
7. Україна в ХІХ столітті: людність та імперії /В. Шандра, О. Аркуша; НАН України, Ін-тут історії України. Київ: Академперіодика, 2022. Т. 1. 436 с.
8. Україна в ХІХ столітті: доба модернізації / В. Шандра, О. Аркуша; НАН України, Ін-тут історії України. Київ: Академперіодика, 2022. Т. 2. 706 с.
9. Час народів. Історія України ХІХ століття: Навчальний посібник / О. Аркуша, К. Кондратюк, М. Мудрий, О. Сухий / за заг. ред. М. М. Мурого. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.

Статті, монографії

1. Прищепка О. Міста Волині у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. Рівне: ПП ДМ, 2010. 287 с.
2. Прищепка Б.А, Прищепка О.П. Історичне краєзнавство Волині: Навчальний посібник. Рівне: ПП ДМ, 2011. 352 с. (із грифом Міністерства освіти і науки України (лист № 1/11-2212 від 18.03.2011 р.).
3. Прищепка О. Джерела особового походження про міське культурне довкілля Правобережної України кінця ХVІІІ – початку ХХ ст. // Регіональна історія України. Зб. наук. статей /голов. Ред. В. Смолій; відповідальний ред. Я. Верменич. Вип. 9. Київ: Ін-тут історії України НАН України, 2015. С. 247–262.
4. Прищепка О. «Місця зустрічі»: культурне довкілля міст Правобережної України (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.): монографія. Рівне: М. Дятлик, 2019. 688 с.

Допоміжна література

1. Буковина: історичний нарис. Чернівці: Зелена Буковина, 1998. 416 с.
2. Галичина в етнополітичному вимірі: монографія /авт. кол.: В.О. Котигоренко (керівник) та ін. Київ: ППіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2017. 840 с.
3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 416 с.
4. Колесник І. Регіональна історія в українській історіографії: практика та рефлексії // Регіональна історія України. Вип. 1. Київ, 2007. С. 212–214.
5. Магочій П.-Р. Крим наша благословенна земля. Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2014. 160 с.
6. Смолій В., Кульчицький С., Якубова Л. Донбас і Крим в економічному, суспільно-політичному та етнокультурному просторі України: історичний

- досвід, модерні виклики, перспективи (Аналітична доповідь). Київ: Інститут історії України НАН України, 2016. 616 с.
7. Схід і Південь України: час, простір, соціум: колект. монографія: у 2 т. / відп. ред. В.А. Смолій; НАН України, Ін-тут історії України. Київ: Ін-тут історії України НАН України, 2014–2016. 980 с.
8. Чорний Д.М. Історія Слобідської України: підручник /Харків. нац. ун-тет ім. В.Н. Каразіна. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2016. 263 с.
9. Чорновол І. Нариси з історії Галичини. Львів, 2017. 432 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, вул. Олександра Борисенка, 6. URL: <http://lib.rv.ua>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>.
4. Енциклопедія історія України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?encyclp>
5. Сайт Інституту історії України НАН України. Режим доступу: <http://history.org.ua>
6. Локальна історія. Мультимедійна онлайн-платформа про минуле та сучасне України. Режим доступу: <https://localhistory.org.ua/>
7. Youtube канал імені Тараса Григоровича Шевченка <https://www.youtube.com/@imgsh>
8. Реальна історія: Youtube канал з Акимом Галієвим <https://www.youtube.com/@realnaistoriya>

Поєднання навчання та досліджень*

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково тримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових тез/статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми; загальнокультурна грамотність; здатність до навчання; здатність логічно обґрунтовувати позицію; навички усного та письмового спілкування; вміння слухати і запитувати; формування власної думки; працелюбність; вміння вчитися впродовж життя.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні та інші види навчальних завдань, за які на протязі семестру отримують бали, що накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік тим здобувачам які відповідають вимогам відповідно до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020).

У випадку отримання незадовільної оцінки (менше 60 балів) за результатом заліку, здобувач вправі здійснити складання або перескладання певних елементів освітньої компоненти до добору балів до результуючої оцінки, при цьому перескладання модульних контролів не здійснюється у відповідності до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020). У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП №6 від 22.06.2016) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> для розгляду процедури повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> і має зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевіряється в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач.

Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

Під час контрольних заходів здобувачу вищої освіти забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач. У разі виявлення недозволених додаткових джерел інформації бали за контрольний захід здобувач освіти не отримує.

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається таким, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні). Якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/6226/> відвідування практичних робіт є обов'язковим.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу. Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти в навчальну платформу Moodle.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>.

Автор
Професор

Олена ПРИЩЕПА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №45
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00